

Hvilken rolle spiller god skik/god sed inden for forskellige brancher i dag?

Professor Palle Bo Madsen
Aarhus Universitet

Nordiska förmögenhetsrättsdagarna, Helsingfors, 9. maj 2019

Generelle retsstandarder vs. branchebestemte "god skik"-regler

- **Generelle formueretlige adfærdsstandarder**
(good faith, bonne foi, Treu und Glauben – **samfundsstandarder**)
 - **AFTL § 36 (DK): redelig handlemåde** (B2B & B2C)
 - **AFTL § 38c (DK): hæderlig forretningssskik** (B2C)
 - **Alm. loyalitetspligt & gensidig hensyntagen**
 - **Delikt: culpa**
- **Branchebestemte god skik-regler**
(good practice, best practice, benchmarking – **branchestandarder**)
 - **"branche"** – det relevante erhverv (med fælles karakteristika)
 - **"skik"** – **ren empiri** – kræver en vis homogenitet
 - **"god"** – **jus** – "som fortjener retsordenens godkendelse"
 - **Delikt: professionsansvar (fagets standard/god skik, U 2013.182 H)**

Branchebestemte god skik-standarder: Offentlig ret og/eller formueret?

- **I udgangspunktet gerne offentligretlige standarder**
 - ***Underlagt offentligt tilsyn og strafbelagt***
- **Men med indirekte civilretlig afsmitning**
(hvis private interesser er beskyttelsesformålet)
 - ***MFL generalklausuler ≈ AFTL generalklausuler***
 - ***Branchebestemte "god skik"-regler → kan påvirke kravene til vedtagelse, gyldighed, fortolkning, opfyldelse etc.***
 - ***Eksempel: God skik for den finansielle sektor (LFV)***
 - *LFV § 43: »redelig forretningsskik og god praksis inden for virksomhedsområdet« (offentligretlig og strafsanktioneret regel)*
 - *LFV § 43a: »pådrager erstatningsansvar i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler«*
 - *Ulovhjemlet civilretlig afsmitning (e.g. fortolkning og ugyldighed)*

Branchebestemte god skik-standarder: Moral & etik og/eller jus?

▪ Samfundsstandarder

- Traditionelt: Jussen fylder mere end skikken (*stadig* sådan!)

▪ Branchestandarder

- Traditionelt: Skikken fylder mere end jussen (*ikke mere* sådan?)

▪ Skal loven **opdrage/utbilda** – eller bare **adlydes/lydas**?

- Mindre homogenitet i samfundet, større behov for legale normer om "godhed"
- **Formål**: ikke at værne moralen, men "**omsætningens sikkerhed**"(!)
- **Alligevel**: Lovens krav om god skik er også *moralsk-etisk normdannende*
- *Indre motivation*: Ønske om at være et **ordentligt/anständig** menneske
- Altså ikke blot disciplinering – også dannelse
- Ordentlighed/redelighed/godhed kræver mere end lovlydighed – men dette er principielt *ikke* et juridisk issue(!)
- En dommer skal **dømme** (efter loven), *ikke* **fordømme** (efter moralen)

